1876. VIII. évfolyam. 218. szám. Szerda, november 8.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

A beteg ember.

II.

Mindig visszatetszéssel fogadtuk, valahányszor csak a külföldi hirlapok hasábjai, jó szomszédunkat, a „beteg ember“ czimmel illetgették. De, midőn saját nemzeti lapjaink is nagy hajlandóságot éreztek magokban arra, hogy a külföldi lapok viszhangjaivá válva, ők is divatszerüleg lövöldözték a guny nyilait a „beteg ember“ czim osztogatásában a török nemzetre, ez a tájékozatlanságból, és ennek a kiváló nemzetnek nem ismeréséből származó viszásság, egy hurt rezgetett meg sziveinkben, a fájdalomnak hurját, mely aztán megreszketteté bennünk az érzékenységnek minden szálait.

Semmikép sem állott az jól és valóban, ha egyszer őszinték akarunk lenni, hát be kell vallanunk, hogy egyátalában jogosulatlanul cselekedték azt kiválóan a magyarok, hogy ők is beteg embernek nevezgették a törököt, ők, a kik egy 8 évig tartó háboritlan békés viszonyok közt, oly kormányzatot állapitottak meg, egy országos többség hatalmas támogatása mellett, mely honmentő igéreteinek hangos nyilvánitgatásai mellett, egy hóra sem volt képes előre tisztán megjelelni azt az utat, a melyen nagyszabásu állitólagos czéljainak elérése végett haladni fog.

Gunyolhattunk-e mi másokat, kiknek nyavalyás tehetetlenségünkben nem volt annyi fizikai erőnk és bátorságunk, hogy akkor, midőn az óra ütött, midőn a nemzetnek mint egy férfiunak kikellett volna állani a jog magas kősziklájára, és kérlelhetetlen szigoru és elszánt magatartással visszakövetelni a nemzet azon jogait, melyek törvényekben gyökereznek, és melyeket annyi királyi eskü szentesitett, a helyett leszállottak nagyjaink a szenvelgett lovagiasság, de valódi néven nevezve, a hizelgő gyávaság iszapjába, s midőn egy nemzet tiszteletreméltó segédlete mellett darabokra törhették volna a gyarmati lét lánczait, egy fényesre csiszolt igát akasztottak a nemzet nyakába, mely oly sebeket tört, hogy változott viszonyok és körülmények közt is évtizedek lefolyása alatt csak bölcs orvosok kezei között foghat behegedni.

Rosz kormánya, s annak gonosz gazdálkodása a török szomszédot is sok tekintetben az örvény benyelő szélére sodorta, de a pohár a keserü kehely megteltekor férfiak emelkedtek ki a tömegből, tiszta honfi tüztől dobogó szivvel, pánczélozott kebellel, kik egy pillanat sikeréért életet és mindent tevének a koczkára, hogy leforrázván az ész forró lugjával a diplomatia fondorlatait és a bátorság áldáz fegyverével elpaskolva a támadni merészkedők hadát, feltartóztassák ember feletti erővel a vészt, mely hazájukat elsodorni készült.

És mi szánalomra méltó szegény nemzet, a helyett, hogy őseinek oltárára odafüggeszttettük volna a haza szent képét, hogy azt mindig szemeink előtt tartva imádjuk, és hogy annak szeretete légyen tetteinknek, polgári cselekményeinknek fő rugója, a helyett felállitánk magunknak egy bálványt, mely körül már szikla keményre tapostuk a földet, és az a csalfa fény, mely a körötte táncolókra veti sugárait, behályogositá a jövőbe láthatás szemeit, s vakká világtalanná lett a publikum, mely szolga mezének lecsüngő rongyait bibornak, bársonynak tekinti és hozsánnát kiált még akkor is, ha legörbedt hátáról lép fel imádottja a közösügyes boldogság paripájára, mely bankót abrakol, ha szinte haldokló családod tagjának feje alól kiránczigált vánkosok áraiból kerül is az elő.

Engedtessék meg nekünk azon hit és az a meggyőződés, hogy nem betegségnek, hanem a legszivósabb életképesség, — kinyomatának tartjuk azt, ha egy nemzet, két-három tróningást, ugy keresztül tud szépen vinni, hogy a birodalom összes népében, egyszerü tudomásul vételnél egyébb jelenségek nem észlelhetők. Beteg nemzet-é az, mely a kétes idők legkritikusabb időszakában, midőn az ármány bérgyilkosa halálra keresi és meggyilkolja a haza férfiait, egy perczig sem ingadozva, összébb zárkózik szorosan, s vállat vállnak vetve, egy pillanat alatt ismét betöltve van a vér ür, mintha semmi se történt volna. Beteg nemzet-é az, a melynek fiai, oly halál megvetéssel, oly hősi bátorsággal kelnek a megtámadott haza védelmére, mint a török, és a mely nemzet oly vezérekkel rendelkezik, kik a taktica tekintetében, a mellett, hogy ha kell, harczolnak és meghalni tudnak, mint egy közvitéz, taktika tekintetében oly bölcseséget tanusitanak, hogy még az irigység se talál benne kikorigálni valót.

Csak hadd gunyolódjék más, nevezgesse „a törököt beteg embernek,“ nekünk tisztelettel kell meghajolnunk keleti testvéreink és jó szomszédaink katonai és polgári erénye előtt, nekünk, a kik annyira megfogyatkoztunk férfiakban, hogy immár a kis hitü bajuszas asszonyok nagy tömegét a félelem hidege rázkódtatja, csak hirére is annak, hogy ha azok talán lemaradnának a kormány polczáról, kik mindennap soványabbá teszik azt az éhes boldogságot, melynek szipolyos nyügeibe harsány éljenek közt vergődött, belekábult önszántából e nemzet, a hideg, a félelem hidege rázza, hogy ha Péter elesik, hát nem kerül többé e hazában a Messiásnak földi helytartója.

Nem a szomszéd betegségének tanulmányozására int minket az idő, hanem arra, hogy tekintsük meg a hidegen fontoló ész szemeivel a gyászosan leverő helyzetet, melybe minket a szabadelvü zászló csábító szinei alatt a közösügyes leventék vezetének.

Avagy tehetsz-e valami védelmi lépést csak egyetlenegyet hazád oltalmára, édes nemzetem! most midőn kiirtással fenyeget halálos ellened az északi medve? — Van-é egy katonád, melyet mint a pórászra kötött madarat, első röptében vissza ne rántaná az a kéz, mely nem véredből vér, és nem csontodból való csont?

Az orosz kormány óriási arányokban folytatja hadikészülődéseit, melyek hir szerint nagyobbára már befejezvék. A nagyobb vasuti állomásokon konyhákat és élelmi raktárakat alakitanak, melyek mindegyikéből 1000 embert lehet élelmezni. Mint a „Wiener Abendpost“ orosz lapokból közli, igen nagymérvü intézkedések történtek a sebesültszállitó kocsik jókarba helyezése iránt. Intézkedés történt továbbá, hogy mindazon tisztek és altisztek, a kik saját költségükön látják el magukat téli bundával, e czélra a megállapitott 3 rubelt megkapják. Pétervárról 40,000 katona és 6000 ló elszállásolását készitik elő. A hadügyi kormányzat az egész hadsereg számára egy évi élelemmel látja el magát. Az első parancsra zászló alá hivandó csapatok száma 400,000 főben van megállapitva; a sereg számára a lőszer és a fegyver már elő van készitve. De nemcsak otthon, hanem a porta tartományaiban is előkészíti az actiót az orosz politika. E tartományok, mint onnan jelentik, a mozgalom és forrongás állapotában vannak. Proclamatiók és manifestumok, melyek a lakosságot izgatják, végtelen mennyiségben keringenek s kétségkivüli, hogy e vidéken komoly események állanak küszöbön. Már most nagy számmal csempészik be a fegyvert Albánia hegyi falvaiba. A lázadás szervezői minden felé járnak kelnek Janinában nagy az izgatottság; minden görög ember fegyverrel látja el magát. A török kormány ennél fogva katonasággal rakja meg a vidéket; a hadügyminiszter négy dandárt küld oda. Mérnökkari tisztekből álló bizottság vizsgálja meg a határ azon helyeit, melyek strategiai szempontból meg fognak erősittetni. A télen át Larissától kezdve a Pindusig olyan erődítményi vonalat akarnak emelni, mely minden invasiót lehetetlenné tesz. A városok megerősitését is előkészitik. Erélyes föllépéssel a kormány még sok bajnak elejét veheti.

— **Bécs, nov. 6.** A keleti kérdés felett ma folytatott vita a legnagyobb mérvü kuszáltság képét nyujtá. Először is a slovén Vosnyák szólalt fel. Ő óhajtja Bosznia annexióját; a monarchiának azonban nem szabad ezt megtartania, hanem át kell adnia Szerbiának, mely erre, a slovén patriota felfogása szerint — szent jogot szerzett. Ez mindenesetre eredeti tanács egy osztrák képviselőtől. Őt követte dr. Fanderlik, e morvaországi cseh. Ez is akarja Bosznia annexióját, de Ausztria számára, mert Bosznia régi osztrák „reichsland“ Fandorlik nem ellenzi a hádorut, de ezt Oroszország érdekében akarja kiküzdeni, mert az Oroszország elleni háboru nem találna áldozatkész hadseregre. Fux Magyarország tekintetbevételét hangoztatá. Az Oroszországgal való háboru fölkelthetné a polgárháborut. Az eddig hallott összes beszédek közül Demel, Kuranda és Hohenwart felszólalásai hagyták hátra a legerősebb hatást. A mi vita a hazai perpatvar jellegével birt. P N.

Társadalmi fotografiák.

IV.

Arany fürtök, kék szempár, szelid ábrándos tekintet, mind oly tulajdonok, minőkkel a halandó képzelet az ég kherubjait ruházza föl, s ha láttuk magunk közt is lebegni ily kherubokat női alakban, nem is képzelhetjük őket másképen, — mint dicssugárral övezve.

Anő szentek képein nem látunk barna haju fekete szemü nőt, a festő művész profanaczionak keresztelné a gondolatot is, hogy szent nő más is lehessen, mint szőke.

Mily csalódás! Az a ragyogó szempár, mely a kiderült égboltozathoz hasonlóan oly igézően néz rád, csak álarcz, hogy ne lásd a kebelben rejtőző szenvedélyt, a szemérmetesen lecsukódó szempillák csak a czikkázó villámokat zárják el.

Nem hiszed? . . . . Bizol az ajkban, — mely annyiszor ismétlé, hogy szeret? Bizol az esküben, mely örök szerelmet, örök hüséget igér? . . .

Oh te balga! . . . Hát feleded, hogy mióta az első nő megszerette a kigyóvali társalgást, azóta a kigyók mindig nagy szerepet játszanak a nők életében.

Nézd ez asszonyt, kinek ajka soha nem érintkezik fivérének ajkával, mert mint mondja, férjén kivül még életében nem csókolt meg, s nem fog csókolni soha férfit, nézd örökké mosolygni látszó szemét, nézd miként süti le szemeit minden legesekélyebb szóra, — mely előtte kétértelmünek látszik, ez asszony, kit férje szentnek gondol, kinek erényében, hüségében, szerelmében pillanatnyit kételkedni megbocsáthatlan bünnek tartaná, kinek erkölcsi szigorát, szerelmének nagyságát, ártatlan kedélyének naivságát bámulják az emberek, ez asszony nem egyéb, mint a legraffinirozottabb kaczérság, mely az erény álczáját veszi föl, hogy annál biztosabban s büntelenebbül tévutra vezethesse férjét, s az embereket.

S ez asszony szőke fürtjei alatt világos szem mosolyg. . . . . Ilyen lehetett Éva anyánkasszony, kiről különben azt mondja a krónika, hogy szőke volt, — mig Jehova a kigyóval való társalgásának véget nem vetett.

S az a másik nő, ki csak a tapasztalatlan s romlatlan férfiak után veti ki hálóját, s daemoni természete addig nem nyugszik, mig ezek lábai előtt nem hevernek, hogy aztán általa vagyonilag, szellemileg, fizikailag tönkretéve, mint egy kifacsart czitromhéj taszittassanak le a késő bánat s kétségbeesés örvényébe, e nő ki tuczat számra számitja áldozatait, ki hidegvérüen nevetni tud, ha egy-egy áldozatának eszébe jut őt szemrehányásokkal illetni, e nyomorult teremtés egykor szintén örök szerelmet esküdött áldozatának, kit a gyönyörü szőke fürtök, s a szeliden mosolygó kék szempár megvesztegethetett.

Ilyen lehetett a szép Magdolna bünbánata előtt, kiről szintén azt mondja a taradiczio, hogy szőke volt.

* * *

Ám ne képzeld, tisztelt olvasóm, hogy engem valami ellenszenv a szőkék iránt birt rá a fentebbi rajzra. Hogy lásd, mennyire elfogulatlan vagyok a fotografirozásban, ime egy nő, ki szintén szőke! A sok árnykép után valahára egy fénykép:

Nem kétlem, hogy mindegyik szives olvasóimnak volt alkalma tapasztalni, hogy az életben előfordulnak egyes fiziognomiák, melyeket csak egyszer kell, látnunk hogy azokat mindenkorra megszeressük

Van ez arczokban valami delejes vonzó, s megmagyarázhatlan kedves, mihez akaratlanul is vonzódnunk kell.

Ime! a női Szeraf!

Minden gondolata jó akarat, — minden szava lekötelező, — minden tette nagylelkűség.

Bármily teher nyomja vállaidat, lehetetlen, hogy ne könnyebbülj meg társaságában. Fönséges alakja teljes harmoniában van lélekteljes szemével. Fönséges alak, fönséges, nemes lélek. Egész lénye csupa részvét, csupa odaadó szeretet, — mely arra látszik születve lenni, — hogy magát szüntelenül feláldozza, s példájával a csüggedőket felemelje.

Bár ő sem ment minden megbróbáltatástól, bár a sors mostohasága őt sem hagyta érintetlenül, bár ő nékie is érezni kelle közös bajunkat, csalódást az emberekben, e nemes lélek soha nem gondol saját bajaira, fájdalmaira, nehogy másokat szomoritson, soha nem panaszkodik, nehogy félreértessék.

A tökély prototypusa, a nőiesség ideálja, az őszinte kedélyesség peldányképe, az igaz erkölcs tükre.

Maga a megtestesült természetesség, a költészet ideális keretében, minden fölösleges faragvány és salang nélkül.

Lehet-e egy nő ilyen, birhat-e oly sok jó tulajdonnal a nélkül, hogy velök ellenségeket szerezzen magának? Mindent megbocsát az emberi hiuság, — csak azt nem, ha mást jobbnak s tökéletesebbnek hirdetnek.

Mi kalapot emelünk a női erények ideáljai előtt!

HEDRY BÓDOG.

— **A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. A fővárost** a Schiller-szobor leleplezési ünnepélyén, mely Bécsben fog e hó 12-én megtartatni, Ráth Károly főpolgármes s Barna Zsigmond főjegyző fogják képviselni. **A „Zenészeti lapok“** czimü szakközlöny, mely közelebb megszünt, ismét feléled Ságh József szerkesztése mellett. **A Rókus** kórházban a betegek hiányos élelmezése miatt panaszt nyujtott be az uj gondnok. **Báró Jeszenák** Jánosné, férjének 6000 kötetből álló könytárát a nemzeti muzeumi könyvtárnak ajándékozta. **Európa** legnagyobb regényirójához, Jókai Mórhoz Jánke Ottó, hirneves berlini könyvkiadó megérkezett, hogy ujabb munkáinak németre forditása iránt értekezzék. **A barrak** kórház táján egy 40—50 éves férfi hulla találtatott, mely ruháitól teljesen meg volt fosztva.

VIDÉK.

— A „Debreczen“ levelezése. —

H.-Böszörmény, nov. 7.

Nagy ez a mi városunk! sok nagyszerü eset adja itt elő magát egy 15-öd nap leforgásával is! Mult hó 1-ső napján polgármestert, ahoz 15-öd napra pedig tisztügyészt választottunk.

A polgármester választás érdekes eredménye ismeretes az olvasó előtt, nem kevésbé bir érdekkel a tiszti ügyészválasztás keresztül vitele sem.

Volt ügyészünk, a községrendezési törvény életbe lépte óta, csakis a közönség kivánalmainak igyekezett megfelelni, sőt sokak szerint majd tulságba is ment, mert nemcsak a folyó, hanem a mit ügyész elődei nem tettek — a közelebbi két évtizedből fenálló nagyon sok ezerekre menő kintlevőségeket is behajtani törekedett, minek nállunk természetes következménye az adósok darázsfészkének felzudulása lett, s ügyészünk képviseletben ülő ellenségei annyira megszaporodtak, hogy talán annak lehet tulajdonitani a hirlapilag is ismeretes bünperbefogatását és marasztaltatását, de bizonyosan annak lehet tulajdonitani az uj ügyész választást is.

A törvénytudományban jártasok azt állitják, hogy az ügyvéd, ügyvédi jogosultságát bünperbefogatásával még el nem veszitheti. — tvvábbá, hogy a hivatalnokot csakis a hivatalából kifolyó bünesetek, hivatali visszaélések elkövetésekor lehet és kell hivatalától felfüggeszteni, végre, hogy a bünügyekben hozott határozatokat csakis jogerőre emelkedésük esetén kell és lehet végrehajtani.

Itt nállunk a képviselőtestület nem tart a jogászokkal, itt más törvény szerint határoznak, mert a magán ügynél állitólag elkövetett bünéért perbe fogott tiszti ügyészt azon okból, mivel már jogosultságát ugy is elvesztette, egy évvel előbb hivatalától felfüggesztette, s a jogerőre sem emelkedett felfüggesztő határozatot csakhogy a képviseletben ülő adósok és számadással tartozók ne zaklatassanak, nyomban végre is hajtotta; sőt tovább ment, mert az ügyész bünügyében hozott, de jogerőre nem emelkedett harmadbirósági itélet alapján tiszti ügyész választást rendelt, s ezen határozatát, — ámbár ez ellen is felebbezés adatott, s mindenki azt hitte: hogy az itteni körülményeket ismerő ügyvéd az ügyészséget el nem fogadhatja, folyó évi október hó 15-ik napján foganatositotta a nélkül, hogy a választás megrendelése ellen beadott felebbezést felolvastatta vagy tárgyalta volna.

Hosszu sorozata már ez is a törvényellenes eljárásoknak és intézkedéseknek, melyek nem illenek, egy, a városi közügyek intézésével megbizott képviselőtestület méltóságához, ezuttal szükségtelen lenne a hasonló esetek elsorolása, már maga a tisztügyész választás eszközlése és keresztülviteléneli eljárás és intézkedés eléggé igazolja: hogy alig található rendezett tanácsu község az országban, a hol a személy és önérdekből tett intézkedések világosabban előtüntethethetők lehetnének.

Nagyon megtörténhető, hogy a hivatalárol mai napig le nem mondott ügyész, az ellene folyamatba levő bünvád alól felmentetik, s kérdés, mit tesz a képviselőtestület? hová teszi az ujonnan választott tiszti ügyészt? miből teljesiti annak fizetését a választási idő tartamra? Csak nem támadja meg polgármesterét, ki a választást megrendeltette, s a választás megrendelése ellen beadott felebbezést fel sem mutatta!? Pedig az tény, hogy a felebbezés elő nem terjesztésével az uj polgármester ur követte el a legnagyobb hibát.

Egyébiránt ugy hallatszik, hogy a választás keresztül vitele ellen is adatott volna felebbezés; ha ez megtörtént, akkor az ujonnan választott ügyész hivatalát el sem foglal-

---

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A védtelenek.

Elbeszélés.

Irta: **Schwarcz Mária Zsófia.**

(50-ik folytatás.)

Egy borzasztó fölfedezés.

— Ön türelmemet nagyon is kemény próbára teszi; nem akarok többet hallani — veté közbe a báró.

— Báró ur, kell, hogy végig hallgassa elbeszélésemet, mert épen a vége az, mi fölötte érdekelni fogja.

A fiatal francia nő, névszerint Ágnes, kedvesével együtt érkezett Svédhonba, ki őt mindjárt körülvevé mind ama lealázó fényüzésekkel, mikkel minden nagy ur kedvesét el szokta látni. — — — Ágnesnél gyültek össze a báró és barátjai, hogy ott ledér mulatságok közt dobzódjanak.

Ágnes ki természeténél fogva különben is már könnyelmü volt, e dologtalan s élvhajhászó életmód által tökéletesen elbóditva, mintegy ártól ragadtatott az örvény felé, melyben vesztét is lelé.

Kevéssel Svédhonban megérkezte után leányt szült. A báró a gyermeket egy árvaházba adta be, nehogy az ápolás terhes gondjai elnyomják az anya vig kedélyét. Egy év mulva fia született és ezt egy a házban lakó asszony fogadá fel pénzért.

Ágnes erős meghülés következtében nagyon beteg lett; s mire felgyógyult elhervadának szépségének bájai. Kedvese, kit csak is érzéki vágy bilineselt hozzá, most csakhamar reá unt s elhagyta. Jószágaira utazott el, hogy ott mint mondá, megholt nejét gyászolja.

Ágnes elkényeztetve a három évig kényelem és fényüzésben töltött életmód által, nem tagadhatta meg magától annak tovább folytatását, mig azt szépsége árán még teheté, — s végül azon teremtések sorába sülyed le, kik foszlányos rongyokkal födve, a bün minden nemének néha gonosz tettek martalékául esve, utcza hosszat lézengnek. Ez Ágnes, ki előbb becsületes férj neje, később egy gazdag báró kedvese volt, szegény viskóban, egy csomó szalmán lelte halálát, nem tudva gyermekeinek hollétét és marczangoltatva a legkinosabb lelki furdalásoktól.

— Mit tart ön a csábitóról ki a bün posványába sodorta őt és gyermekeit, megfosztva a szegény árvákat minden apai s anyai oltalomtól? — mondja, mint gondolkozik ön ezen ember felől? — merné sorsát kezeire bizni, az esetben, ha ön is nő volna?

— Végig hallgattam önt, hallgasson meg most ön engemet. Egy oly férfiut mint a báró semmi sem riaszthat vissza, érti ön? — — — semmi! A félelem előtte ösmeretlen érzemény s ha a nő, kit kezével kinál meg, vissza is utasitja azt, azért még is az övé leend. Jegyezze meg jól szavaimat Alva! Midőn ön e szobába belépett, még megcsaltnak hivém magamat s megesküvém, hogy ön e szobát addig el nem hagyja, mig enyémmé nem lett. Ön fölvilágositott téves fogalmaimból s én hittem szavainak! — — — Megkináltam nevemmel s ön gyalázatokkal illeté azt, — jól van; de azért ön mégis az enyém lesz és pedig a nélkül, hogy báró Helgenstjerna Miksa nevét viselhetné!

— Itt nem létezik báró Helgenstjerna, még husz évvel ezelőtt meggyilkoltatott ő, itt csak gyilkosa Lind Ottó áll! — kiáltott Alva s méltóságteljesen emelkedett föl üléséből.

A báró nehány lépésre visszatántorodott, s mereven állott. Szemei kimeredtek; kéklő ajkai reszkettek. Egy pillanatig bámulva tekintett Alvára, majd borzalmas nyugalommal közelitett felé.

— Halálos itéletét mondá ki e szavakban Alva! — — — Nem kimélném meg saját édes anyámat sem, ha élne, s e titkomat tudná.

Hangja szilárd és tekintete mozdulatlan volt.

— Erre el voltam készülve — felelé Alva nyugodtan — képzelheti ön, hogy hatalmas indok lehetett az, mely kényszeritett enynyire elárulni magam.

— Hogy mi kényszerité önt erre, az nekem tökéletesen mindegy. Életem biztositása követeli, hogy ön ne éljen; önnek meg kell halnia! — kiáltott őrjöngve a báró s oldalzsebéből tört vont ki, melyet egyenesen Alvára irányzott.

— Vonja vissza kezét! — — — Hiszen mind össze is csak egy gyönge nőt ölne meg, ki kész inkább meghalni, sem mint önt elárulni — szóllott Alva fájdalmas hangon s szemeit esdőleg emelé fel hozzá.

A báró lassan leereszté gyilkát s másik kezével végig simitá borus homlokát.

— Alva! ön veszedelmes nő, — honnan vevé e hatalmat, hogy megbilinczelve az észt bátorsága gyönyörrel tölti el keblemet; megbüvöl, meg annyira, hogy életét kimélem mikor az én életem, nevem s becsületem az ön feláldoztatásától függ. Ki ruházta fel önt e hatalommal Alva, minővel eddig nő fölöttem még nem birt?

— Isten — — — ki azt akarta, hogy legalább egyszer szeressen életében valakit jobban önönmagánál — válaszolt Alva elérzékenyülve.

— De miért emlité fel mind e már rég feledésbe ment eseményeket? — Honnan tudja mindezeket ön, melyek még születése előtt történtek — kérdé komor tekintettel.

— Hogy honnan tudom, és miért emlitém fel mindezeket, mindjárt meg fogja tudni: Szivem örökre vérzenék, ha azon tudattal kellene meghalnom, hogy ön ferde ösvényéről le nem tért. Szemei elé tartám büneinek rémletes képeit, hogy látva azokat, fölébresszem lelkében a megbánás szándékát. Isten irgalmassága végtelen.

— Alva, én nem hiszek sem irgalom, sem büntetésben. Minden ember önönsorsának kovácsa s önmaga birája tetteinek.

(Folyt. köv.)

hatván. a tekintetes megye kisegitheti a közönséget. és a választást megsemmisitheti, ami óhajtandó volna. r. l.

— **VIDÉKI HIREK. A deési** ref. egyházmegye e hó 12-én Mikó Imre gr. emlékére gyász isteni tiszteletet tart. **Az ujbesenyői** járás derék jegyzőjének Kakujay Józsefnek negyven éves jegyzői jubileuma alkalmából, kartársai diszlakomát rendeztek. **Abrudbányán** nov. 1-én szentelték fel az ujonnan restaurált kath. templomot. **Sziliczén** öt paraszt vadász alig egy pár óra alatt egy óriási medvét s egy hatalmas vadkant ejtett el. **Kovácsovics** Mária 70 éves temesvári mosónő padlásán felakasztotta magát. **A Szeben** körüli falvakban a farkasok a baromfalkákban már garázdálkodnak. — A farkasok rendkivül szaporodnak az ország különbféle részein.

Szinészet.

— Tegnap adatott szinházunkban a Náday Ferencz által jelesen forditott. s Sardou által irt kitünő szinmü: „AZ UJ CZÉG." Az isteni kegyelem nehány az emberi nem köréből kivált egyént ritka tehetséggel ruház fel. Ezek közzé tartozik Sardou is.

Sardou az ugynevezett drámai középfajok iskolájának a jelenkorban legkitünőbb müvelője. Vigjátékai melyekben korának balgaságait keményen ostorozza, nem részesülnek annyi tetszésben, mint középfaju drámái.

A franczia szinmü irók legkitünőbbike a rég hallgató Hugó Viktort kivéve; Sardou.

Feuillet és az ifj. Dumas, daczára annak, hogy ők szép tehetséggel vannak megáldva. soha annyi hatást, legalább szerintünk nem tudtak kivivni, mint Sardou.

A moralis philosophia törvényeiből kiinduló Feuillet és Dumas Frankhonban nagyhatást szereztek maguknak. Ezen iróknak is megvan különben azon érdemük, hogy az erkölcstelenség köntösébe bujtatott erényt vas vesszővel korbácsolják irgalmatlanul.

De az ő általuk irt darabok inkább helyi (franczia,) — mint cosmopolitikai szempontból irvák.

Sardou más czélt tüzött ki magának, ő az emberi összes nemet tartja szempontja gyanánt, ő nem országának, hanem az egész emberiségnek ir. s ennek hibáit ostorozza, gyökeresen akarván. mi neki részben sikerült is, kiirtani a társadalom ferde kinövéseit.

Az „Uj czég" czimü darabja, — irány darab.

Ezen darabot a genialis szerző a 60-as évek végén irta, — midőn a szédelgés karjai polyp gyanánt fonta magához a kereskedők nagyobb részét.

Elébünk állit egy romlatlan szivü keresked ő t, ki nem a külcsillogásban, hanem a positiv vagyonban, nem a mások bámulatában, hanem a becsületes öntudatban keresi s találja fel boldogságát.

Bemutatja a nagyravágyás által ösztönzött fiut, ki nem gondolta meg a bekövetkezhető fatalitásokat, rohan az élvek tengerébe, honnan csak a bukás. a szégyen hajótörése ábrándítja ki.

Az ifju leányt Gabriellát (Gyöngyösi Etel) a szüzi ártatlanság; romlatlan lélek, nemes önfeláldozás, kristály tiszta jellem erényeiben tünteti ki szerző.

A darab minden jelenete az emberiség tagjait különféle oldaláról mutatja be.

A 200 év mulva stb. darabok után oly jól esett nekünk egy ilyen minden pontjában az igazság, erény s becsületről szólló darabot hallgatni.

Egressy, a két Szatmáry, Lénárdné, jól megállották nehéz szerepeiket.

UJDONSÁGOK.

* **Meghivás.** A „függetlenségi kör" alapszabályai, felsőbb helyen megerősitést nyervén, a párt tagjait vasárnap november 12-ére alakuló gyülésre, d. e. 10 órára a csizmadia társulat áruló helyiségébe minél nagyobb számbani megjelenésre tisztelettel felkérem. Gálocsy Gusztáv, ideigl. elnök.

* **Mai napon** volt alkalmunk látni, Kossuth Lajos nagy hazánkfia azon kéziratát, melyet Frics József városi nyomdai müvezető ur a főiskolai anyakönyvtár számára ajándékozni szives volt. Ezen kéziratokat ajándékozó ur az utólsó vésznapokban magához vette és mint becses ereklyét azon idő óta egész a mai napig gondosan megőrizte. A kézirat kelt 1849 aug. 8-án Aradon aláirva az ország kormányzója Kossuth L. által. s hadi tudósitásokat tartalmaz. Könyvtárunk tehát nagybecsü emlékekkel szaporodott e kézirat odaajándékozása által, s az atándékozó eme tette nem szorul dicséretre.

* **Személyi hir.** Pártunk egyik tagja, a bárándi kerület országgyülési képviselője Hegyessy Márton mai nap magán ügyekben városunkban időzött.

* **Honvédgyülés.** A honvédegyletek központi választmánya részéről az ez évi országos honvédgyülés határnapja folyó hó 26 ik napjára ki lévén tüzve. s az ez iránti külön értesités is szét lévén a vidéki egyleteknek küldve, figyelmeztetnek a honvédegyletek ezennel ujból s fölhivatnak. miszerint ez évben a vasuti és gőzhajózási mérsékelt szállitási jegyek a közp. választmány által fognak az illető egyleteknek szétküldetni. szükséges ennélfogva, hogy képviselőképen feljövendő honvédtársak száma legalább minden egyes egylet részéről a központi választmány alelnöke Földvári alezredesnél magyar-utcza 18. sz. a. kellő időben belegyen jelentve.

* **Tüz.** Mult éjjel, éjfél után mint egy két óra tájban pacsirta utczában özv. Rácz Bálintné háza ismeretlen okból kigyuladt s leégett.

* **„A hármas tanoda érdekében".** Egész tisztelettel kérem fel az illető „bizottságot" hogy miután a „Vederemo" czimü pályamü, melyet mint tudva van, a bizottság elfogadott és első dijra érdemesitett: mint értesültem, a miniszterium által egészben véve elvettetett és igy czélszerütlennek találtatott. Mit szándékozik tenni a továbbiakra nézve? mert ez a hosszas hallgatás nagyon rosszul veszi ki magát. A válasz megérkeztéig is bátor vagyok egy módot ajánlani a bizottság figyelmébe. Nevezetesen, minthogy az előbbi határidőre beérkezett pályamüvek között egy sem találtatott czélszerünek, ujabb pályázat nyittassék az előbbi programm szerint. azon kis külömbséggel, hogy nagyobb dijak adassanak a jó tervekért, mert kevés dijért sok tehetséges uri ember nem dolgozik. Bizonyos, hogy kerülnek emberek, kik inkább szeretnének valakit megbizni a terv elkészitésével, de mivel több, mint bizonyos hogy, ha két rendbeli terv közzül nem találkozott jó, akkor az az egy még inkább lehet hibás, de a pályázaton, okulva az első eredményen, inkább kerül elő jó terv. A mely fentebbieket a „Bizottság" figyelmébe melegen ajánlja „Egy debreczeni."

* **Mint az** É—K-ből olvassuk Aradon halottak estéjén a szintársulat koszorukkal diszitette fel, szinházunk egykori hires tagjának Zöldy Miklós szinmüvésznek sirját. Ugyan ez alkalommal a szinház férfi kara hymnuszt énekelt az elhnnyt hamvai felett.

* **Eltünt.** Fancsovics Mátyás helybeli lakos, folyó hó 5-én kocsisát elküldé tanyájáról szekerével. 3 lóval és nyolcz köböl árpával, hogy ez utóbbit Debreczenbe szállitsa. Útközben a kocsis valószinüleg mást gondolt, s a szekérrel lóval és árpával más felé vette utját és eltünt. A károsult e körülményt csak tegnap jelenté be a kapitányi hivatalnak, s a kocsis nyomozására a lépések megtétettek.

* **Husárak.** Kilogrammonként 1876. évi nov. hó 8-tól 15-ig megállapitva s a hatóságnál bejelentve a következők: 36 kr. Balsai Gábor hatvan- és csapó-utczai székeiben és Gyarmati óánosnál morgó-utczán. 38 kr. Rácz Jánosnál rózsatér 6. sz. a. és Rácz György czegléd- és várad-utczai székeiben. 42 kr. Rosenberg Sámuel csapó-utczai székében. Minden többi mészárszékekben pedig 40 kr. kivéve Faragó János teleki-utczai székét, hol 44 kr.

* **Szinházunkban** tegnap este már oly hideg volt a levegő, miszerint több szinházlátogató ohaja folytán is a szinigazgató ur figyelmét felhivjuk e körülményre.

* **Városunk** tudós vendége Mr. Browning londoni tanár tegnap délután meglátogatá szerkesztőségünket s kifejezte elismerését ama barátságos vendégszeretet felett, melylyel itt több helyen fogadták. Még az esteli vonattal Nagyváradra utazott, honnan pár napi időzés után Miskolczra és S. A Ujhelyre rándul, s onnan ismét visszajő városunkba.

* **A török sebesültek** részére a mai napon következő adakozások történtek: Bőr Lajos ur 1 frt; N. N. 5 frt; Nagy Lajosné. Szabó Julánna asszony 1 frtot; Tóth Andrásné urhölgy 5 frtot és egy nagy csomag finom tépést. Fogadják a szenvedők nevében forró köszönetünket.

* **V. L.** székelyhidi ügyvéd — mint ezt a székelyhidi kir. járásbiróság a debreczeni kir. ügyészséghez bejelenté — egy nála megjelenő ügyes-bajos embert késsel élet-veszélyesen megszurt. A vizsgálat rögtön foganatositatott.

* **A „Vasárnapi Ujság"** 45-ik száma a következő tartalommal jelent meg: A Deák siremlék tervezetei (két képpel). — Zugó vésznek. Az amerikai vadásztársaság (képpel). — Képek Dalmácziából (két képpel). — Egy diplomata utazása keleten háromszáz év előtt (folyt.) — Strogoff Mihalv utazása (két képpel). — Egyveleg- — Melléklet: A temetőben — A gazdálkodás Romániában. — Kristálykeresők. — Egy vasuti statisztika. — Változások az állatoknál. Irodalom és müvészet. — Közintézetek, egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Nyilt-tér. — Heti-naptár.

* **Értésére** hozzuk a t. közönségnek, miszerint Tiszai Dániel könyvnyomdájában mindenféle szinü papiron névjegyek, ujévi üdvözletek, — meghivók, egybekelési jegyek stb. készittetnek 100 drb névjegynek, vagy ujévi üdvözletnek ára **80 kr.** aranyszin nyomással **1 frt.**

Legujabb.

— Bécs, nov. 7. A „Pol. Corr." Konstantinápolyból f. hó 7-ről ezeket jelenti: A nagykövetek a semlegességi vonal megállapitása végett ma elutazott biztosok számára tegnap megállapitották az utasitásokat; — azon tény, hogy ez utasitások iránt megállapodás létesült, — legjobb biztositéka annak, hogy a semlegességi vonal kérdése nem fog további nehézségekbe ütközni. Az értekezlet szinhelyét illetőleg Oroszország és Törökország, ugy látszik, nagyobb sulyt fektetnek arra, hogy a kérdés ne tárgyaltassék Konstantinápolyban a nagykövetek értekezlete által, mig más hatalmak hajlandóságot mutatnak a mellett szólni, hogy a konferentia szinhelye Konstantinápoly legyen.

— Zára, nov. 7. Tegnap basi-bozukok átléptek a határon, felgyujtottak egy házat, de a katonák erős lövöldözése által viszszaüzettek.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Csütörtök, november 9-kén adatik:

Borbély, mint Don Juan, vagy a szerelmi varázsital. Vig operette 1 felv., forditotta Beresényi K.

Ezt megelőzi:

Gringoire.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

SCHEMBER C. és FIAI

cs. kir. szab.

hid-mértèk-gyárosok

Budapesten,

ORSZÁG-UT, KÁROLY-KASZÁRNYA,

ajánlják ezennel saját készitményü minden faju inga-, serpenyő-, tized-, század-hidjait, marha- és gabona-mértékeit, vas- és sárgaréz-sulyait, fa-, bádog-, czinn- és sárgaréz-ürmértékeit, famértékeket eczetnek, cs. kir. szabadalmozott getrólenmmérő eszközököt, vas drót-szegeket.

Árak legolcsóbbak.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Szállitói majdnem az összes magyar királyi hivatalok-, vasutak-, gőzmalmok-, czukorgyáraknak.

413 2—3

Arverési hirdetmény.

Alólirott végrehajtó által közhirré tétetik, hogy Id. Windisch Ferencz pesti lakos, s felperes részére, Id. Ungvári János debreczeni lakos, s alperestől, 6000 ft járulékai erejéig f. évi Augusztus 31-én biróilag lefoglalt 210 db. fekete félhizásban lévő sertéseknek, árverés utján leendő eladatása, a t. királyi tszéknek fentirt 14,769 sz. a. végzésében elrendeltetvén, az árverés határidejéül, f. évi november **hó 20-ik napjának, d. e. 9 órája kitüzetik** a midőn is azok végrehajtást szenvedettnek Csapó utcza végén lévő sizlalójában tartandó nyilvános árverés utján, a legtöbbet igérőknek, azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetében becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Debreczenben 1876-ik év november hó 5-én.

Mészáros László,
kir. tszéki végrehajtó.

429 1—3

HIRDETESEK.

BURGER ZSIGMOND ÖZVEGYE

könyvkiadóhivatala, — könyv- és könyomdájában Szegeden

legujabban megjelentek és kaphatók a következő müvek.

SZEGEDI

KÉPES NAPTÁR

az 1877-iki közönséges évre

20,000 példányban.

Kapható minden hazai könyvárusnál és könyvkötőnél.

Hogy mily érdeklődés- és elismerésben részesült e naptár 1876-iki második évfolyama, tanusitja azon körülmény, hogy a kiadott 20,000 példány teljesen elfogyott. A naptár képekben ugy mint szövegben tartalmasabb az 1876. évinél.

A NAPTÁR ÁRA CSAK 30 kr.

Az 1877-ik évi „Szegedi Képes Naptár" tartalma:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Evi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged sz. k. város törvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névjegyzéke.
5. A vizárveszély. 1 képpel.
6. Szeged 1876-ban. Dalárünnepély, Dugonics-szobor-leleplezése, országos kiállitás. 2 képpel.
7. Bolond Kata. Elbeszélés.
8. A kisértet. Tréfás költemény.
9. A hold. Népszerü természettani ismertetés.
10. Az indiánok vadsága. 2 képpel.
11. Az ujdonsült bruder. Tréfás elbeszélés
12. A Back-féle gőzmalom. Képpel.
13. Népdalok. 10 uj, a nép ajkánélő dal.
14. Adomák. 5 képpel.
15. A méter-mértékekről.
16. Magyar- és Erdélyhoni országos vásárok.
17. Üzleti értesitő.
18. A szegedi k. törvényszék, k. ügyészség és k. jbiróság tiszti személyzete.
19. A szegedi gyakorló köz-, valamint a köz- és váltó-ügyvédek névsora.
20. Szeged sz. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke. Orvosok, sebészek, — állatorvosok, gyógyszerészek és szülésznők.
21. Bélyegmutató.

Magyar irodalomtörténet dióhéjban (népszerü előadás,) irta Tarnóczy Tivadar főgymn. tanár. A polgári iskolák számára rendszeres kézikönyvül, a középtanodák V., VI. és VII. osztályai számára az orsz. uj tantervben előirt irodalmi és irodalomtörténeti oktatáshoz általános bevezetésül, — az érettségi vizsgálatokra készülő ifjaknak a legrövidebb ismétlésül s a nagyközönség számára irt mü. Ára 70 kr.

Szegedi Szakácskönyv. Irta Rézi néni. Ezen egészen önállólag, minden utánzást kizárva szerkesztett házi könyvet, mely 1000 főzési utasitást és hasznos tudnivalót tartalmaz, ajánlom a t. hazai gazdasszonyok figyelmébe. Ára diszes szinnyomatu boritékba kötve 2 frt.

A konyha vegytana. Franke L. után magyaritá Komjáthy György. Polgári nőiskolák, tanitóképezdék és müvelt gazdasszonyok számára. Ára diszes boritékba füzve 1 frt.

Dugonics—Album. — Szerkesztették Farkas Antal és Nagy Sándor, Dugonics és szobra képeivel. E 158 lapra terjedő mü ára füzve 1 frt, diszkötésben 2 frt.

Három kardal és két kedveltnépdalfüzér, dalárdák számára négyeshangra szerkeszté és átirta Roth Endre, a szegedi dalárda karmestere. Ára 80 kr.

Utmutató kántorkönyv, irta Fekete Ferencz, szeged-alsóvárosi kántor; e negyedik kiadást bővitette és hangjegyekkel ellátta Sohlya Antal csongrádi főéneklész. Ára 5 frt 50 kr.

Ugyanott még mindig kaphatók szegedi kiállitási érdemérem-táblák.

423 1—3

Fönyeremény 375,000 márka | **SZERENCSE-HIRDETÉS** | **Nyeremenyeket az állam biztositja**

Meghivás a kormány által biztositott pénzlotteria

nyeremény előnyeiben

való részvételre, hol

7 millió 420,000 márkán felül

biztosan nyerni kell.

Ezen előnyös tervszerüen 79,000 sorsjegyet tartalmazó pénz-lotteria nyeremények egy: nyeremény esetl. 375,000 márka, külön. 250,900. 125,000, 80,000, 60,000, 50000, 40000, 36000, 4-szer 30000, 25000 és 20000, 25-ször 15,000, 12,000 és 10000, 26-szor 6000, 56-szor 4000, és 3000 206-szor 2500 és 200, 415-ször 1500, 1200 és 1000, 1356-szor 500, 300, és 250, 24863-szor 200, 150, 138, 124 és 120, 14839-szer 94, 67, 67, 55, 50, 40 és 20 márka, melyek rövid hónapok alatt 7 osztályban biztos eldöntésre kerülnek.

Az első nyeremény-huzás **hivatalosan van kitüzve** s ehhez

az egész eredeti sorsjegy, csak 3 frt 40 kr, az eredeti felsorsjegy csak 1 frt 70 kr, az eredeti negyed-sorsjegy csak 85 kr.

Ezen az állam által biztositott **ered. sorsjegyek** (nem eltiltott igérvények) az ár bérmentes beküldése vagy postai előleg mellett a legtávolibb vidékekre is elküldetnek.

Minden résztvevő az eredeti sorsjegyeken kivül az állam czimerével ellátott eredeti tervet is ingyen kapja, valamint minden felhivás nélkül kézbesitem neki huzás után a hivatalos huzási sorjegyzéket.

A nyeremények kifizetése és szétküldése általam direkt eszközöltetik, gyorsan és teljes hallgatagság mellett.

Minden megrendelés egyszerüen, posta befizetési jegyen történhetik vagy ajánlott levélben.

Bizalomteljesen forduljanak tehát a közellevő huzás miatt **nov. 15-éig.**

Id. Hecksher Sámuel,
bank- és váltóházához Hamburgban.
420. 2—6.

Butorok eladása.

Hirtelen következett katonai őrsereg áthelyezése végett eladatik **több rendbeli butor-garnitura,** és pedig: salon butor gobelin és kék selyemszövetből chinai façonban, továbbá hálószobabeli és mindenféle más butorok, ugy egyenkint. mint összesen eladatnak, a széchenyi-utcza és vásártéren levő 1865. számu Vértessy-féle házban. 428 2—3

Az áruk jó minőségeért kezesség vállaltatik.

SALZMANN LAJOS

férfi divat-terme

A KISTEMPLOM KÖRÜLI BAZÁR-ÉPÜLETBEN

Ajánlom legujabban berendezett **férfi divat-áruimat** ugy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek.

Miután elvül azt tüztem magam elé, hogy vevőim igényeit a nagy választék, mind pedig az áruk jó minősége által a leggondosabban és pontosan kielégitsem, a legszigorubb **határozott árakat** állapitottam meg, ez által remélvén magamnak a t. közönség bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Ez alkalommal bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét az alább következő **árjegyzékre** felhivni:

I. Kész férfi ruhák:

Téli nadrág és mellények	—	—	8½ frttól	—12 frtig
Franczia téli nadrágok	—	—	9 frt	
Fekete nadrág és mellény	—	—	10½ „	
Téli egész öltönyök	—	—	16 frttól	—28 frtig
Téli kurta kabátok	—	—	8 „	—12 „
Téli hosszu kabátok	—	—	15 „	—35 „
Téli köpenyegek	—	—	15 „	—26 „

II. Férfi ingek és fehérnemüek:

a) Fehér sima, fodros és himzett elejü schiffon ingek 2 frttól 4 frtig.
b) Szines creton és oxford ingek 1.60 krtól 3 frtig. Az ingek ugy felálló és lehajló gallérral kaphatók, továbbá az ingek jó szabása s azoknak jó elkészitéséért kezességet vállalok.
c) Négyszeres gallérok nagy választékban 2.50 krtól 2.85 krig.
Négyszeres kézelők 4.55 krtól 5.20 krig.

III. Férfi selyem nemez és posztó kalapok:

Magyar kalapok	—	—	—	2.50 krtól	4 frtig
Franczia divatos kalapok	—	—	—	4.50 „	6 „
Franczia cilinderek	—	—	—	6.50 „	7.50-ig

VÉGÜL:

Nyakkendők, harisnyák, esernyők, sétapálczák, utazó készletek, plaidek, szivar- és pénz-tárczák, kések, illatszerek gazdag választékban.

Ajánlom magamat a t. közönség szives pártfogásába.

Teljes tisztelettel

Salzmann Lajos.

Üzlethelyiség Bazár-épület.

SALZMANN LAJOS

Vidéki megrendelések a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, 1876. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdájában.